

Drop det pis!

Buschaufførerne i Århus er dødtrætte af unge, der kaster med sten og laver ballade.

5 **Med smil-kampagnen forsøger de at nå ind til de unge inden stenene kastes.**

Af Marianne Dalsgaard

10 "Drop det! Chaufføren må ikke svare igen. Er du utilfreds så få luft på midttrafik.dk. Vi lover, du får et ordentligt svar."

15 Sådan står der på nogle af de skilte, der hænger i Århus bybusser. Teksten er illustreret med en kvinde, der rækker tunge. Den lettere provokerende ordlyd er et forsøg på at ramme unges sprogbrug, men er også et kompromis med den høflige tone, der normalt anvendes over for kunderne.

20 "Vi ville gerne provokere lidt og tale det sprog, vi kan forstå, bliver talt til chaufføren, når han for eksempel får besked på at fucke af. Faktisk ville vi gerne have kørt det endnu længere ud, så der stod 'drop det pis,' men det blev alligevel for meget for nogle," fortæller René Wiborg, der er kommunikationsmedarbejder ved Midttrafik og har været med til at lave kampagnen.

30 Nok er sproget henvendt til unge, men budskabet er til alle. Det er ikke nødvendigvis chaufførens skyld, når bussen er forsinket, så det er bedre at klage til Midttrafik end lade sin vrede gå ud over den enkelte chauffør. Opfordringen er ledsaget af gule smiley-klistermærker, der ses på både busser og stoppesteder. De tre tegn :-)) der tilsammen danner et smilende ansigt skal minde både passagerer og chauffører om, at smil letter hverdagens små konflikter.

40 "Mennesker i Århus taler mange forskellige sprog, men smilet, det forstår alle," siger René Wiborg om klistermærkernes rolle i kampagnen.

Kommunalt inventar

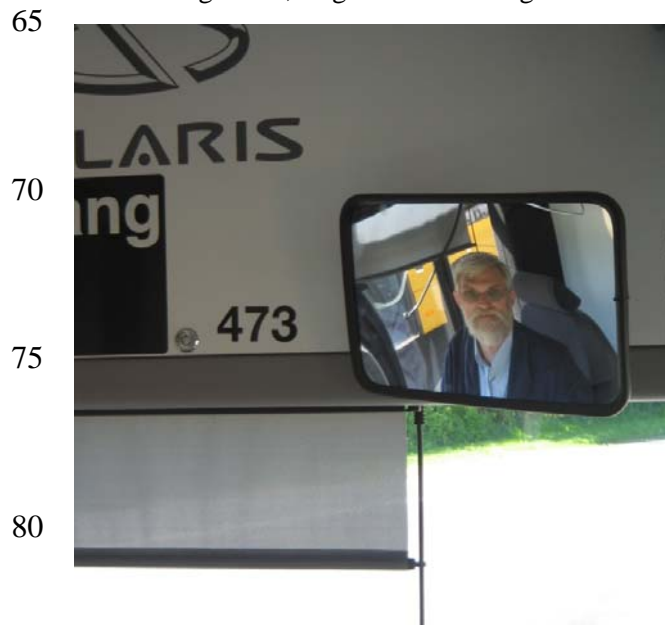
45 Den sidste dag i maj inviterer Midttrafik og Busselskabet Århus Sporveje til "Åben Bus" i garageanlægget i Hasselager under sloganet "Musik og popcorn mod vold." De håber på, at kunne tiltrække de børn og unge, der endnu ikke er begyndt at lave ballade.

50 "Ved at lave sådan et arrangement for børn, hvor de kan få lov at sidde i en bus, røre ved

knapperne og møde chaufføren, så håber vi på, at de kan få respekt for det arbejde chaufføren gør, og ikke bare betragter ham som et stykke kommunalt inventar, man kan sparke til," siger René Wiborg.

60 Til arrangementet spiller først Århus Pigegarde og dernæst hiphop-gruppen KNA Connected.

65 "Vi har jo helt klart en bagtanke med hiphop trioen, for vi håber selvfølgelig de kan være med til at tiltrække dem, der laver balladen, til vores arrangement," siger René Wiborg.

85 **Når passagererne er på vej ud, forsøger Chris Oxholm at få øjenkontakt med dem via spejlet.** Foto: Marianne Dalsgaard

Uden for pædagogisk rækkevidde

90 Chris Oxholm har været buschauffør i 21 år. I dag kører han linje 25 mellem Tilst og Søndervang. Den kører han ofte, så han kan genkende mange af passagererne og ved, hvor de skal hen. En ung fyr kommer op og skal have vekslet en seddel. Chris bruger den velkendte chauffør-humor til at løfte stemningen: "Du kan vel ikke nøjes med det vel?" siger han og giver drengen for lidt tilbage. "Nej helst ikke," og så må Chris af med noget mere.

100 Chris deler de unge op i to grupper, når han skal definere problemet. Der er de små fra otte års alderen op til konfirmationsalderen, og så er der teenagerne. De små lader, som om de skal med bussen, men løber videre, når den stopper.

105 "Det er jo leg for dem, men det er irriterende for mig, og det er også en tidsrøver," siger Chris.

Teenagerne er værre. De kaster med sten, ølflasker eller hvad de nu kan finde.

110 ”Nogle gange er det selvfølgelig i kådhed, oplever det som en bevidst handling, at nu kommer der en bus, og så skal den bare dynges til med sten.”

Konsekvensen er smadrede ruder, chokerede passagerer og en træt buschauffør.

115 ”Det er en meget lille gruppe, der ødelægger det for alle de andre. Vi regner ikke med at kunne få fat på de værste med den her kampagne, for de er nok lidt uden for pædagogisk rækkevidde,” siger Chris.

120 Ved endestationen i Søndervang går han udenfor for at ryge. En halvt røget cigaret rammer asfalten. Han har ikke tid til at ryge den færdig, for bussen er forsinket.

125 ”Det er for tidligt at sige, om det er blevet bedre, men det er i hvert fald ikke blevet værre,” svarer Chris til spørgsmålet, om han synes, kampagnen virker.

Kampagnen har kørt fra februar 2008 og slutter sidst i juni.

130 **I evigt beredskab**

Lise Drewes er professor på institut for miljø og samfund på RUC og har forsket i buschaufførers arbejdsforhold. Hun fortæller, at det ikke kun er voldshandlingerne i sig selv, der er hårde ved chaufførerne, det er ligeså meget frygten for,

140 hvad der kan ske. Har man først én gang været ude for en ubehagelig oplevelse, kommer man nemt til at sidde og vente på, at noget lignende sker igen. Desuden slider det på chaufførerne, at de er så meget alene. Ifølge Lise Drewes, er det vigtigt, at chaufførerne har tid og mulighed for at tale med hinanden om de ubehagelige oplevelser.

145 De små daglige konflikter med passagererne tærer også på kræfterne.

150 ”Det er en stor belastning, når man hele tiden skal være i beredskab, for at kunne imødegå folks vrede og finde ud af, hvordan man tackler det,” siger Lise Drewes. Hun er ikke sikker på, at smil-kampagnen vil have en direkte virkning på problemerne, men siger, at den måske kan lægge op til diskussion.

155 ”Kampagnen sætter i hvert fald på dagsordenen, at det ikke er acceptabelt, at vi skal gå og have så mange konflikter i det offentlige rum.”

160

165

”Nogle passagerer bliver så mopsede, når jeg giver dem et kærligt klem med dørene,” siger Chris Oxholm. Foto: Marianne Dalsgaard